

Številka: 06000-9/2022-16

Datum: 12. december 2022

ZADEVA: OKROŽNICA JAVNIM DRUŽBAM

Spoštovani,

posredujemo vam okrožnico glede obveznosti razkrivanja nadzorovanih informacij javnih družb¹. Tudi tokrat izpostavljamo aktualne teme, ki se nanašajo na spremembo zakonodaje, ter napotke, ki so predvsem rezultat opažanj povezanih z izvajanjem nadzorne funkcije Agencije za trg vrednostnih papirjev (v nadaljevanju Agencija). Vljudno vas naprošamo, da se seznanite z njeno vsebino in relevantne teme upoštevate v okviru svojega poročanja.

I. PODROČJE REVIDIRANIH LETNIH POROČIL

a) Obsežnejše označevanje razkritij v okviru revidiranih letnih poročil za poslovno leto 2022 (podlaga Uredba o ESEF)

Kot to izhaja iz tretjega odstavka Priloge II [Delegirane uredbe Komisije \(EU\) 2019/815](#) z dne 17. decembra 2018 o dopolnitvi Direktive 2004/109/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi za določitev enotne elektronske oblike poročanja (v nadaljevanju Uredba o ESEF), boste morale javne družbe za poslovna leta, ki se začnejo 1. januarja 2022 ali pozneje, uporabiti oznake za vsa razkritja, navedena v konsolidiranih računovodskih izkazih, pripravljenih v skladu z MSRP, ali navedena z navzkrižnim sklicevanjem v teh izkazih na druge dele letnih računovodskih poročil, ki ustrezajo elementom iz razpredelnice 2 omenjene priloge (tretji odstavek priloge II Uredbe o ESEF). Šlo bo za prvo poročanje v skladu s takšnim, širšim obsegom, ki bo glede na dvostopenjsko prehodno uvajanje predmetne uredbe v tokratnem drugem koraku pomenilo obvezno uporabo predpisanih oznak tudi v zvezi s pojasnili k računovodskim izkazom.

V letu 2023 (za poslovno leto 2022) bo torej prvič potrebno letna poročila v ESEF formatu opremiti z označbami tudi v delu pojasnil h konsolidiranim računovodskim izkazom. Izdajatelji uporabijo oznake najmanj za razkritja iz Priloge II, kadar so ta razkritja predstavljena v navedenih konsolidiranih računovodskih izkazih pripravljenih v skladu z MSRP (drugi odstavek 4. člena Uredbe o ESEF).

Ob tem še posebej izpostavljamo tretji odstavek Priloge IV Uredbe o ESEF (*Pravila glede označevanja in shranjevanja*), ki pravi, da naj pri označevanju razkritij izdajatelji uporabijo element osnovne taksonomije z računovodskim pomenom, ki je najbližje razkritju, ki se označuje. Kjer je videti, da bi se lahko izbiralo med več elementi osnovne taksonomije, naj izdajatelji izberejo element z najožjim računovodskim pomenom in/ali področjem uporabe.

¹ V okrožnici in njenih prilogah se namesto izraza javna družba lahko uporablja tudi izraz izdajatelj.

b) Tehnična validacija ESEF letnih poročil pred objavo na SEOnetu oz. uvrstitvijo v INFO HRAMBO

Kot vam je poznano morajo letna poročila v ESEF formatu pred objavo oz. hrambo prestat tehnično validacijo. Validacija v procesu sprejema letnih poročil v objavo oz. hrambo poteka na način, da v primeru pozitivnega rezultata, t. j. poročil brez napak oz. »errors« (lahko pa ima opozorila oz. »warnings«) letno poročilo v ESEF formatu sprejme, v primeru negativnega rezultata, t. j. v primeru ugotovljenih napak oz. »errors«, pa objavo oz. hrambo zavrne. Validacija tako pregleduje predvsem strukturo, obliko in označbe v okviru letnih poročil, kadar bi bila potrebna vsebinska presoja razkritij, da bi lahko za objavljeno letno poročilo trdili, da je v celoti pripravljeno v skladu z Uredbo o ESEF, pa kontrol ne vključuje, saj teh ni mogoče avtomatizirati.

Agencija torej pojasnjuje, da testi, opravljeni v postopku tehnične validacije, ne izvajajo "vsebinskega" pregleda letnih poročil na način, da bi ti kot napako zaznali npr. morebiten izostanek označevanja elementa taksonomije, ki je predpisan z Uredbo o ESEF.

Če trditev iz prejšnjega odstavka razložimo na enostavnem primeru:

Uredba o ESEF je v Razpredelnici 1 Priloge II predpisala obvezen element osnovne taksonomije »*Obrazložitev spremembe naziva poročajočega podjetja....*«. Če javna družba svojega naziva ni spremenila, s tem povezana obrazložitev v letno poročilo ni vključena, torej je družba tudi ni mogla označiti. V kolikor pa je do spremembe naziva javne družbe prišlo, mora obrazložitev družba (na podlagi MRS 1, 51(a) člena) v letno poročilo vključiti ter jo ustrezno označiti. Ker pa validacijsko orodje kot rečeno ne more zagotavljati vsebinske validacije, saj strojno berljiv program ne more vedeti, ali je do spremembe naziva javne družbe prišlo, ali ne, validator v primeru izostanka tako označenega podatka kot rezultat izvedenega testa ne sme evidentirati napake. Izostanek označenega podatka o spremembi naziva javne družbe bi namreč v primeru, če bi ga avtomatično (vselej) označili za napako, zavrnil objavo in hrambo tudi tistih letnih poročil, ki svojega naziva niso spremenile, kar seveda ne bi bilo sprejemljivo. Iz navedenega razloga izvedba tehnične validacije objavo in hrambo letnega poročila, četudi to vključuje podatek o spremembi naziva družbe, pri čemer pa podatek ni označen (taggiran), spusti v objavo (na SEOnetu) in hrambo (v INFO HRAMBI). Povedano tudi drugače, v primeru posamezne javne družbe vse obvezne vsebine, vključene v taksonomijo iz Uredbe o ESEF, nujno ne bodo razkrite: če podatek glede na dejansko stanje družbe tako ne obstoji oz. ni predmet razkritja po ustrezni točki MSRP, ga tudi ni mogoče označiti. Če pa podatek obstoji, ga je potrebno v letnem poročilu tako razkriti, kot tudi obvezno označiti (taggirati).

Z gornjim želi Agencija opozoriti na dejstvo, da **uspešno izvedena tehnična validacija letnih poročil v ESEF formatu dejansko ne zagotavlja zaključka, da je javna družba ustrezno označila vse obvezne elemente taksonomije**. Javna družba se mora zato zavedati, da bo Agencija morebitne izostanke označevanja ugotavljala v okviru svojih nadzornih postopkov. Navedeno pomeni, da bo v primeru obstoječih podatkov iz obveznih elementov taksonomije, ko ti ne bodo ustrezno označeni, morala označevanje od javne družbe terjati z izrekom nadzornega ukrepa, javna družba pa bo morala posledično zagotoviti vnovično objavo letnega poročila.

Agencija zato javnim družbam svetuje, da z ustrezno skrbnostjo presojajo vsebino lastnih letnih poročil pri čemer naj pri vseh obveznih elementih taksonomije zagotovijo ustrezne označbe (tagge). Ob tem naj bodo javne družbe pri oddaji letnega poročila pozorne tudi na opozorila oz. »warnings«, ki jih dobijo v poročilu o tehnični validaciji. Predlagamo, da izdajatelji pozorno preverijo vsa opozorila, ki jih prejema in pred oddajo ponovno presodijo, ali bi morali v letnem poročilu še kaj dodatno označiti, ali pa določeni podatki niso označeni z razlogom.

c) ESEF Reporting Manual – ESMA pojasnila glede priprave letnih poročil v elektronskem formatu

ESMA je dne 24. 8. 2022 objavila posodobljeno verzijo dokumenta ESEF Reporting manual. Posodobljen dokument je datiran na datum 5. 8. 2022 ter je dostopen [tukaj](#). Dokument, ki je namenjen predvsem javnim družbam ter ponudnikom programske opreme, podaja navodila oz. pojasnila glede postopanja v primeru posameznih dilem ali situacij s katerimi se srečujete javne družbe pri poročanju o revidiranih letnih poročilih v ESEF formatu. Namen dokumenta je spodbujati usklajen pristop k pripravi poročil v skladu z Uredbo o ESEF.

Posodobljen dokument vključuje nova navodila predvsem vezano na označevanje pojasnil h konsolidiranim računovodskim izkazom pripravljenim v skladu z MSRP po principu "označevanja blokov" (block tagging) – glej tudi Prilogo 1, poglavje 3. Posodobitev vključuje npr. tudi novo poglavje o pričakovanih ESMA², kadar javne družbe objavljajo revidirana letna poročila v drugih formatih (ne le v ESEF formatu) ter dodatna navodila za objavo letnih poročil v več jezikih.

Izmed novih pojasnil velja morda izpostaviti navodilo (smernico) 1.0.2 iz katerega izhaja, da je objava letnih poročil javnih družb v drugih formatih (torej ne v ESEF formatu) dopustna oz. možna, vendar pa naj izdajatelji v takšnih poročilih oz. objavah izrecno izpostavijo, da poročilo ne izpolnjuje zahtev [Transparentne direktive](#) ter da poročilo ne šteje za skladno z Uredbo o ESEF. Agencija svetuje, da naj javne družbe omenjeno smernico striktno izpolnjujejo, in sicer predvsem v izogib dvomu, katero poročilo naj vlagatelji štejejo za uradno različico v skladu z omenjeno direktivo oz. [ZTFI-1](#)³.

Agencija v prejšnjem odstavku omenjeno navodilo (smernico) 1.0.2 izpostavlja iz razloga, ker je pri nadzoru revidiranih letnih poročil javnih družb za leto 2021 ugotovila, da je kar nekaj javnih družb poleg objave letnega poročila v ESEF formatu, na svoji spletni strani oziroma na SEOnetu objavilo revidirano letno poročilo za leto 2021 tudi v pdf formatu, vendar v njih ni bilo izrecno zapisano, da poročilo ne izpolnjuje zahtev Transparentne direktive ter da ni skladno z Uredbo o ESEF oziroma, da ne gre za uradno verzijo letnega poročila, saj je uradna verzija le tista v ESEF formatu.

Od javnih družb se pričakuje, da bodo pri pripravi revidiranih letnih poročil za leto 2022 upoštevale navodila iz omenjenega dokumenta, od podjetij, ki izdelujejo programsko opremo pa, da bodo navodila upoštevala pri razvoju programske opreme, ki se uporablja za pripravo revidiranih letnih poročil v ESEF formatu.

Vezano na objavo posodobljenega ESEF priročnika vas bo morda zanimala tudi nova objava XBRL Europe⁴ (dostopna je [tukaj](#)), ki predlaga hierarhično predstavitev pojasnil, računovodskih usmeritev in obveznih osnovnih elementov taksonomije, z namenom, da se izdajateljem olajša označevanje njihovega ESEF letnega poročila za poslovno leto 2022 (zapis se navezuje na ESEF Reporting Manual).

d) Revizorjevo poročilo glede skladnosti revidiranih letnih poročil z Uredbo o ESEF vezano na Stališče št. 19 ANR

Strokovni svet Agencije za javni nadzor nad revidiranjem (v nadaljevanju ANR) je na svoji seji dne 16. 11. 2021 sprejel in potrdil [Stališče 19: Revidiranje pravilnosti računovodskih izkazov v](#)

² European Securities and Markets Authority

³ Zakon o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 77/18, 17/19 – popr., 66/19 in 123/21)

⁴ XBRL Europe je neprofitna organizacija, povezana z mednarodno XBRL organizacijo, ki je bila ustanovljena za spodbujanje prizadevanj Evrope za rabo poslovnega jezika XBRL.

[elektronski obliki, ki ureja skladnost objavljenega letnega poročila z Evropsko enotno elektronsko obliko ter revizorjevo poročanje o opravljeni reviziji](#) (v nadaljevanju Stališče 19) ter [Stališče 20: Posebne revizije](#), ki ureja revizorjeve postopke pri izvajanju nalog revizijske družbe glede preveritve ustanovitvenih postopkov ter vodenja posameznih poslov družbe, kot to določa [Zakon o gospodarskih družbah](#) (v nadaljevanju ZGD-1)⁵ ter opredeljuje način smiselne uporabe zakona, ki ureja revidiranje pri izvajanju posebnih revizij, kot to zahteva četrti odstavek 319. člena ZGD-1. Obe stališči sta bili objavljeni v Uradnem listu RS št. 184/2021 z dne 26. 11. 2021.

Revizorji javnih družb so bili v letu 2022 prvič dolžni svoja poročila o izvedenih revizijah letnih poročil (torej za poslovno leto 2021) pripraviti v skladu z zgoraj omenjenim Stališčem 19. Agencija je bila tako v svojih nadzornih postopkih nad objavljenimi revidiranimi letnimi poročili javnih družb za poslovno leto 2021 pozorna na to, kako so bila v okviru revizorjevih poročil izražena zagotovila revizorjev glede objavljenih letnih poročil javnih družb v skladu z Uredbo o ESEF, torej na to, kakšna zagotovila s tem v zvezi ste si javne družbe pridobile od izbranih revizorjev. Ker je Agencija ocenila, da vsa revizorjeva poročila niso bila pripravljena v skladu z ZTFI-1 ter Stališčem 19, je nadzorne ugotovitve delila z ANR. ANR je v posameznih primerih tudi sama potrdila pomanjkljivosti v revizorjevem poročanju, zato je pripravila [obvestilo revizijskim družbam](#), ki v bistvenem delu glasi:

»Revizijske družbe zato opozarjamo na dosledno spoštovanje zahtev 134. člena ZTFI-1, ki v 4. odstavku povzema določbe 7. odstavka 4. člena Transparentne direktive in 20. člena Stališča 19, ki od javnih družb in revizorjev računovodskih izkazov zahtevata, da se revizor v svojem poročilu opredeli tako o skladnosti konsolidiranih kot tudi ločenih računovodskih izkazov, objavljenih v elektronski obliki, z Delegirano uredbo. Pri tem za ločene računovodske izkaze poroča le o tem ali so objavljeni v skladu z Delegirano uredbo, in sicer v veljavni XHTML obliki.«

Agencija javnim družbam svetuje, da preverijo skladnost revizorjevih poročil glede letnih poročil za poslovno leto 2021 z zgoraj omenjenimi predpisi. Javna družba, ki bo zaznala omenjeno neskladnost, naj si v zvezi z revizijo letnega poročila za poslovno leto 2022 priskrbi revizorjevo zagotovilo oz. poročilo, ki bo omenjena neskladja odpravilo.

Pretekle izkušnje Agencije kažejo na to, da se pri implementaciji nove zakonodajne zahteve v prakso pokažejo nepravilnosti, ki jih je mogoče pripisati različnim razlogom. Ne glede na razloge pa je pomembno, da se praksa čim preje oblikuje tako, da zagotavlja izpolnjevanje zakonskih zahtev. Zato vas v skladu z dolgoletno prakso Agencije v letošnjem prvem ciklu poročanja v skladu z omenjenimi predpisi pozivamo k ustrezni pozornosti pri vključevanju revizorjevega poročila v vaše letno poročilo. V prihodnjem nadzornem ciklu bo Agencija obravnavano preverjala ponovno, pri čemer bo morala v primeru ugotovljenih kršitev ukrepati s strožjim nadzornim ukrepom (odredba). To bo pomenilo, da bo morala javna družba v primeru ugotovljenih nepravilnosti od svojega revizorja pridobiti novo revizorjevo poročilo, zagotoviti pa bo morala tudi njegovo objavo.

e) Skupne evropske nadzorniške prioritete pri pregledu revidiranih letnih poročil javnih družb za poslovno leto 2022

V okviru ESMA so bile usklajeno med državami članicami tudi letos pripravljene skupne evropske nadzorniške prioritete glede pregleda revidiranih letnih poročil javnih družb za poslovno leto 2022. ESMA je prioritete na svoji uradni spletni strani objavila 28. 10. 2022 (gl. [tukaj](#)), istega dne vas je nanje prek [svoje spletne strani](#) opozorila tudi Agencija. Ne glede na

⁵ Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – zpOs, 158/20 – ZintPK-C in 18/21)

zapisano vas s to okrožnico ponovno pozivamo k seznanitvi z omenjenimi nadzorniškimi prioritetami, saj te izpostavljajo teme, ki bi jih javne družbe morale postaviti v ospredje oz. v ustrezen fokus. Agencija bo prioritete upoštevala pri izvajanju nadzora v prihodnjem letu (letna poročila za poslovno leto 2022), pri čemer pa smo vam v Prilogi 1 k tej okrožnici pripravili slovenski prevod dokumenta v nekoliko prilagojeni obliki.

Priloga 1 je razdeljena na 3 poglavja, ki obsegajo naslednje vsebine:

- Finančno poročanje,
- Nefinančno poročanje in
- Ostala področja (Alternativna merila uspešnosti poslovanja in ESEF novosti).

Pri tem Agencija poudarja, da se potreben obseg nefinančnega poročanja širi, zato je pomembno, da se javne družbe čimprej seznajajo z zahtevami, ter vsebino svojih (letnih) poročil dejansko prilagodijo tem novim zahtevam.

Vsebina Priloge 1 vsebuje nadzorniške prioritete, hkrati pa podaja tudi primere dobrih in slabih praks izdajateljev, ki so že bili zaznani pri posameznih nadzorih na ravni Evropske unije. Posamezni deli vsebin tako že vsebujejo nastavke besedila ali opornih točk, kako naj javne družbe določene vsebine naslovijo v svojih letnih poročilih. Zato je koristno, da se z nadzorniškimi prioritetami seznanimi ter jih uporabite, vse z namenom priprave kakovostnejših letnih poročil.

f) Poročanje javnih družb o trajnosti⁶

Agencija vas je z lanskoletno decembrsko okrožnico (ta je dostopna [tukaj](#)) seznanila z aktualnimi obveznostmi poročanja s področja trajnosti, in sicer povezano z objavo konsolidirane in nekonsolidirane izjave o nefinančnem poslovanju, ki ste jih določene javne družbe dolžne objaviti na podlagi določb ZGD-1 (70.c člen in dvanajsti odstavek 56. člena).

Na omenjeno temo je bila Agencija z javnimi družbami, ki ste dolžne poročati o navedenem, v kontaktu tudi po objavi decemske okrožnice, med drugim tudi zato, da vas je opozorila na objavi dveh delegiranih uredb⁷ v Uradnem listu Evropske unije, ki sta dopolnili [Uredbo o taksonomiji](#)⁸, kot tudi na [pojasnila Evropske komisije](#), ki so, povezano z določbo 8. člena Uredbe o taksonomiji, odgovorila na številna z omenjenim členom povezana odprta vprašanja.

⁶ Branje besedila iz te točke svetujemo skupaj z branjem teksta iz Priloge 1: Skupne evropske nadzorniške prioritete pri pregledu revidiranih letnih poročil javnih družb za poslovno leto 2022, konkretno skupaj s poglavjem 2 Prednostne naloge povezane z nefinančnimi izkazi.

⁷ [Delegirana uredba Komisije \(EU\) 2021/2139 z dne 4. junija 2021 o dopolnitvi Uredbe \(EU\) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo tehničnih meril za pregled za določitev pogojev, pod katerimi se šteje, da gospodarska dejavnost bistveno prispeva k blažitvi podnebnih sprememb ali prilagajanju podnebnim spremembam, ter za ugotavljanje, ali ta gospodarska dejavnost ne škoduje bistveno kateremu od drugih okoljskih ciljev \(imenovana tudi Climate Delegated Act\) in Delegirana uredba Komisije \(EU\) 2021/2178 z dne 6. julija 2021 o dopolnitvi Uredbe \(EU\) 2020/852 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo vsebine in prikaza informacij, ki jih morajo razkriti podjetja, za katera se uporablja člen 19a ali 29a Direktive 2013/34/EU, o okoljsko trajnostnih gospodarskih dejavnostih, ter metodologije za izpolnjevanje te obveznosti razkritja](#) (imenovana tudi Disclosures Delegated Act)

⁸ Vsebina je pomembna predvsem za tiste javne družbe, ki so dolžne pripraviti (konsolidirano/nekonsolidirano) izjavo o nefinančnem poslovanju. Nekatere vsebine s področja trajnostnega poročanja so vključene tudi v poglavje IV. te okrožnice.

➤ Poročanje v letu 2022 (poslovno leto 2021)⁹

Da bi v okviru poročanja za poslovno leto 2022 na področju poročanja o trajnostnih vsebinah naredili korake naprej, se velja ozreti tudi po poročanju, ki ste ga javne družbe izvedle v zvezi z letom pred tem. Agencija je izvedla tematski nadzor glede objav izjav o nefinančnem poslovanju javnih družb.

Izjava o nefinančnem poslovanju (56. in 70.c člen ZGD-1)

Agencija je pri nadzoru revidiranih letnih poročil za leto 2021 pri družbah, ki so bile dolžne podati izjavo o nefinančnem poslovanju, ugotovila določene nepravilnosti in nedoslednosti. V nadaljevanju povzemamo nekatere izmed njih, pri čemer sočasno pojasnjujemo, zakaj jih razumemo kot neustrezne:

- konsolidirana izjava o nefinančnem poslovanju, ki bi morala vsebovati predpisane informacije za skupino, je v nekaterih posamičnih primerih dejansko vsebovala informacije zgolj za družbo in ne tudi za skupino, kar ni ustrezno, saj so informacije glede skupine izostale;
- nekonsolidirana izjava o nefinančnem poslovanju, ki bi morala vsebovati informacije za družbo, je v posamičnih primerih dejansko vsebovala informacije za družbo in skupino, kar ni ustrezno, saj poimenovanje izjave ni ustrezalo njeni dejanski vsebini;
- konsolidirana in nekonsolidirana izjava o nefinančnem poslovanju (kadar je ta objavljena kot enotna/skupna izjava), ki bi morala vsebovati informacije za družbo in skupino, je v nekaterih posamičnih primerih dejansko vsebovala informacije le za družbo, izostale pa so informacije vezane na skupino, kar ni ustrezno.

ZGD-1 predvideva, da mora družba, ki pripravlja nekonsolidirano in konsolidirano letna poročila in ima več kot 500 zaposlenih (v družbi in/ali skupini) pripraviti izjavi o nefinančnem poslovanju in sicer izjavo o nefinančnem poslovanju za družbo, kot to določa 70. c člen ZGD-1 in konsolidirano izjavo o nefinančnem poslovanju za skupino, kot to določa 56. člen v povezavi z 70.c členom ZGD-1. Agencija meni, da ZGD-1 družbam ne prepoveduje, da družba konsolidirano in nekonsolidirano izjavo o nefinančnem poslovanju združi v eno samo izjavo. Kadar družba to stori, se ji svetuje, da naj v uvodu izjave to izrecno zapiše (da gre torej za konsolidirano in nekonsolidirano izjavo o nefinančnem poslovanju), ter naj hkrati zagotovi, da so informacije iz 70.c člena ZGD-1 pregledne ter jasno razmejene med tiste, ki se nanašajo na družbo in tiste, ki zadevajo skupino. Če družba objavi nekonsolidirano in konsolidirano letno poročilo kot ločena dokumenta, potem je smiselno, da tudi izjavi o nefinančnem poslovanju pripravi kot dve ločeni izjavi (za družbo in skupino), pri čemer izjavi posamično vključi v ustrezno (ločeno) konsolidirano in nekonsolidirano letno poročilo. V primeru, če družba nima 500 zaposlenih, njena skupina pa jih ima, potem je dolžna družba pripraviti zgolj konsolidirano izjavo o nefinančnem poslovanju (za skupino), iz katere naziva kot tudi vsebine naj torej jasno izhaja, da gre za konsolidirano izjavo, ki se nanaša na skupino.

Agencija je pri nadzoru izjav o nefinančnem poslovanju javnih družb tudi ugotovila, da nekatere družbe zelo skromno opišejo informacije iz 70.c člena ZGD-1, ki zadevajo okoljske, socialne in kadrovske teme, informacije o spoštovanju človekovih pravic ter zadeve v zvezi z bojem proti korupciji in podkupovanju. Ob dejstvu, da trajnostne teme v okviru razkritij vedno bolj pridobivajo na pomenu, se javnim družbam svetuje, da vsebinam s tega področja namenijo ustrezno pozornost in v okvir izjav vključujejo jasne in konkretizirane informacije, ki jih vedno

⁹ Tekst v tem razdelku vključuje napotke vezane izključno na ugotovitve nadzornega leta 2022 (poslovno leto 2021) in torej ne vključuje spremembe zakonodaje po katerih bo obseg poročanja v določenih primerih v nadzornem ciklu 2023 obsežnejši. Napotke iz tega razdelka je zato primerno brati skupaj z napotki v naslednjem razdelku te okrožnice.

bolj iščejo tudi vlagatelji. S tem bo javna družba ne le izpolnila svoje zakonske obveznosti pač pa se bo predstavila tudi kot družbeno odgovorna entiteta. Agencija družbam svetuje, da si pri razkrivanju nefinančnih informacij (do sprejema novih usmeritev – ESRS standardi) pomagajo s Smernicami za nefinančno poročanje¹⁰, Dopolnitvami Smernic za nefinančno poročanje: dopolnilo o poročanju o informacijah, povezanih s podnebjem¹¹ (v preteklih okrožnicah smo jih že omenjali) ter poudarki iz nadzorniških prioritet, ki jih je vezano na nefinančno poročanje sprejel in javno objavil organ ESMA za leto 2022 (v Prilogi 1).

8. člen Uredbe o taksonomiji

Javne družbe so morale s 1. 1. 2022 v svojo izjavo o nefinančnem poslovanju ali konsolidirano izjavo o nefinančnem poslovanju za leto 2021 v skladu z Uredbo o taksonomiji vključiti tudi informacije o tem, kako in v kolikšni meri so dejavnosti družbe oz. skupine povezane z gospodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne (v skladu s členoma 3 in 9 Uredbe o taksonomiji).

Agencija je pri nadzoru revidiranih letnih poročil za leto 2021 ugotovila, da skoraj tretjina družb, ki so dolžne podati izjavo o nefinančnem poslovanju, ni poročalo v skladu z Uredbo o taksonomiji. Nadalje je Agencija pri nadzoru ugotovila, da so družbe, ki so zavezane podati nekonsolidirano in konsolidirano izjavo, in so v letnem poročilu za leto 2021 poročale v skladu z 8. členom Uredbe o taksonomiji, poročale le za družbo ali le za skupino. Navedeno pomeni, da je družba, ki bi morala razkriti kako in v kolikšni meri so dejavnosti podjetja/skupine povezane z gospodarskimi dejavnostmi, ki se štejejo kot okoljsko trajnostne, razkrila informacije le za družbo, morala pa bi razkriti informacije tudi za skupino in obratno, da je družba razkrila informacije le za skupino, morala pa bi jih tudi za družbo.

Agencija opozarja, da mora javna družba, za katero velja obveznost objave nefinančnih informacij na podlagi 70.c člena ZGD-1 oz. dvanajstega odstavka 56. člena ZGD-1, v svojo izjavo o nefinančnem poslovanju ali konsolidirano izjavo o nefinančnem poslovanju vključiti informacije iz 8. člena Uredbe o taksonomiji. Navedeno je pomembno tudi zato, ker bo v prihodnosti potrebno tagirati tudi nefinančne informacije v ESEF formatu in bodo te morale biti natančno prikazane za družbo in za skupino.

➤ Poročanje v letu 2023 (poslovno leto 2022)

Kar zadeva poročanje v letu 2023 za **finančne družbe** velja, da glede na določbo tretjega odstavka 10. člena Delegirane uredbe Komisije 2021/2178 zanje veljajo enake obveznosti kot so veljale v letu 2022. Ob tem pa omenjena uredba od 1. januarja 2023 **nefinančnim družbam** na podlagi četrtega odstavka 10. člena dodatno (glede na obveznosti v letu 2022) nalaga, da morajo poročati o ključnih kazalnikih uspešnosti, vključno z vsemi spremnimi informacijami, ki jih je treba razkriti v skladu s **Prilogama I in II iste uredbe**.

V morebitno rabo vam Agencija ponovno posreduje časovnico prehoda na nove obveznosti poročanja s področja trajnosti (Priloga 2).

g) Razkritja vezana na upravljanje s tveganji v okviru letnih poročil javnih družb

Pomemben del razkritij v okviru letnih poročil javnih družb predstavljajo razkritja tveganj, s katerimi se družba srečuje pri svojem poslovanju ter obvladovanju le teh. Glede na navedeno Agencija v okviru te točke izpostavlja nekaj aktualnosti s tem v zvezi.

¹⁰ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705\(01\)&from=ES](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC0705(01)&from=ES)

¹¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0620\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0620(01)&from=EN)

➤ Tveganja povezana s kibernetскими napadi

V obdobju vse večje digitalizacije v ospredje prihajajo tudi tveganja povezana s kibernetško varnostjo, vlagatelji v vrednostne papirje javnih družb pa posledično o navedenem v razkritjih iščejo vedno več informacij. Ne glede na to, da s področja poročanja javnih družb ne obstoji predpis, ki bi specifično naslavljal razkritja v zvezi s tovrstnimi tveganji, obstojijo pa seveda zahteve glede naslavljanja tveganj v splošnem pomenu, Agencija javnim družbam svetuje, da tveganja povezana s kibernetскими napadi ustrezno ovrednotijo, razkritja s tem v zvezi pa zapišejo na primerno jasen način. Vlagatelji naj tako dobijo informacije o tem, kako visoko tveganje družbi predstavljajo kibernetски napadi, kako družba tveganja obvladuje, kako poroča o incidentih in nenazadnje o tem, kakšno strategijo s tem v zvezi ima vodstvo družbe oz. družba kot taka.

➤ Opozorilo o ranljivosti v finančnem sistemu unije Evropskega odbora za sistemska tveganja

Evropski odbor za sistemska tveganja (v nadaljevanju ESRB) je septembra 2022 z objavo [Opozorila o ranljivostih v finančnem sistemu unije](#) v skladu s svojim mandatom izdal splošno opozorilo, saj je zaznal resna sistemska tveganja za finančno stabilnost. Kot je to v svojem sporočilu zapisal ESRB poslabšanje makroekonomskih obetov skupaj z zaostrovanjem pogojev financiranja pomeni ponovno povečanje obremenitev za bilance stanja nefinančnih družb, ki jih naraščajoče cene energije najbolj prizadenejo, pri čemer navedeno negativno vpliva tudi na sposobnost servisiranja dolgov. Tveganje predstavlja tudi strm padec cen sredstev, kar lahko povzroči velike izgube iz vrednotenja po tekočih tržnih cenah, to pa nadalje lahko poveča volatilnost na trgu in povzroči pritiske na likvidnost. Opozorilo izpostavlja tudi negativen vpliv poslabšanja makroekonomskih obetov na kakovost sredstev in slabše obete glede dobičkonosnosti kreditnih institucij. ESRB je izpostavil tudi nekatera povišana sistemska tveganja (npr. v sektorju stanovanjskih in poslovnih nepremičnin). Iz objave sicer izhaja, da omenjene ranljivosti terjajo odziv politike ter določenih organov unije posameznih držav članic (npr. nadzornih organov v bančnem in nebančnem finančnem sektorju), ki naj bi uporabili vsa razpoložljiva mikro ter makrobonitetna orodja za ublažitev omenjenih posledic. Ob tem pa ESRB meni, da se morajo tudi institucije zasebnega sektorja, udeleženci na trgu in ustrezni organi še naprej pripravljati na uresničitev tveganja skrajnih dogodkov. Glede na zapisano Agencija javnim družbam svetuje, da vsaka družba zase presodi izpostavljena tveganja, ter jih, če je to mogoče oz. primerno, ustrezno naslovi v okviru razkritij v letnem poročilu.

h) Preostale "splošne" ugotovitve nadzora nad letnimi poročili, ki naj jih javne družbe upoštevajo v prihodnjih objavah letnih poročil

Agencija v okviru svojega večletnega nadzora nad področjem poročanja javnih družb v okviru letnih poročil opaza, da bi bilo mogoče nekatera področja poročanja dvigniti na višjo raven. Kadar nadzorne ugotovitve ne predstavljajo kršitev predpisov, ki jih nadziramo, oz. gre za ugotovitve, ki jih je razumeti kot pomanjkljivosti pri poročanju, Agencija napotke javnim družbam naslavlja v okviru pisem poslovodstvu, pri čemer javne družbe naproša, da z vsebinami seznanijo tudi svoje revizorje. Ker takšna pisma poslovodstvu ne predstavljajo nadzornega ukrepa Agencije, niso javno dostopna med [nadzorniškimi razkritji](#)¹², s tem pa strokovni javnosti (npr. preostalim javnim družbam, revizorjem) niso poznana. Da bi jih pri pripravi letnih poročil upošteval čim širši nabor javnih družb, oz. da bi bila opažanja upoštevana v okviru poslovanja javnih družb, jih zato skupaj s kratkim opisom naštevamo v nadaljevanju:

¹² Gl. Izrečeni ukrepi Agencije zaradi kršitev 3. poglavja ZTFI oz. ZTFI-1

1. Opaža se neskladnosti med pravilnikom o računovodstvu in s tem povezanimi podanimi informacijami v letnem poročilu.
2. Opredeljevanje pomembnosti pri pripravi računovodskih izkazov ponekod ni dovolj natančno. Nekatere družbe imajo sprejete jasne usmeritve glede pomembnosti, pri nekaterih pa so kriteriji precej ohlapni. Pri tem za Agencijo kot nadzornika tveganje nerazkrivanja opredeljevanja pomembnosti ni veliko, saj Agencija na zahtevo od nadzorovanega subjekta v postopku nadzora lahko pridobi pojasnilo glede zneska pomembnosti. Pač pa je z vidika vlagateljev ta podatek v letnih poročilih večkrat težko ugotovljiv.
3. Družbe del zahtevanih pojasnil razkrivajo v poslovnem delu letnega poročila, čeprav bi morala biti ta vključena med pojasnila v računovodskemu delu letnega poročila.
4. Posamezna pojasnila istovrstnih poslovnih dogodkov, ki so umeščena v različne dele računovodskega poročila (razdrobljenost), niso ustrezno medsebojno povezana s sklici, zato si je sliko o posameznih transakcijah včasih težko ustvariti.
5. Družbe vse prevečkrat iz računovodskih standardov prepisujejo splošna pravila, vendar z opisi ne konkretizirajo usmeritev, ki jih dejansko uporabljajo.
6. Opaža se skopost razkritij, ki povprečnemu vlagatelju niso razumljiva – družbe bi morale dati večji poudarek na pojasnila glede procesov (npr. oblikovanje in prerazporejanje določenih zneskov), da bi uporabniki računovodskih izkazov lahko razumeli pomen določenega zneska.
7. Glede osnovnih sredstev se opaža pomanjkljiva razkritja v zvezi z vlaganji v posamezna osnovna sredstva (npr. družba razkrije znesek vseh vlaganj, ne pa znesek vlaganja v posamezno pomembno osnovno sredstvo), pomanjkljivo razkrivanje poštenih vrednosti, neažurne ali pomanjkljive računovodske usmeritve (družbe običajno v letnem poročilu posodobijo le finančne podatke in bistvene dogodke, ne preverijo pa vseh navedb in ne presodijo, ali le-te še držijo, ali ne), pomanjkljiv opis predpostavk in njihovih vplivov pri občutljivostni analizi za izračun nadomestljive vrednosti.
8. Glede emisijskih kuponov se opaža pomanjkljiva razkritja.
9. Glede finančnih naložb se opaža pomanjkljiva razkritja predvsem v delu vrednotenja naložb.
10. Glede rezervacij in časovnih razmejitev se opaža skope opise razlogov, pogojev, predpostavk in ocen za njihovo oblikovanje, opaža pa se tudi pomanjkljiva razkrivanja tveganj, ki vplivajo na oblikovanje postavk.

II. POLITIKA PREJEMKOV IN POROČILO O PREJEMKIH (294.a in 294.b člen ZGD-1)

Agencija vam je izčrpna pojasnila glede objav v zvezi s politiko prejemkov ter poročil o prejemkih podala že v lanskoletni okrožnici, zato jih tokrat ne bo ponavljala. Pač pa velja, da je omenjena poročanja Agencija v letošnjem letu spremljala v okviru t. i. tematskega nadzora, v tem poglavju pa vam posreduje opažanja s tem v zvezi.

- a) V zvezi s Politiko prejemkov (294.a člen ZGD-1) je Agencija preverjala ali so družbe Politiko prejemkov predložile v posvetovalno glasovanje (odobritev) skupščini, ali jo je skupščina odobrila ter ali je družba omenjeno politiko objavila.

Agencija je ugotovila, da je večina družb predložila Politiko prejemkov v posvetovalno glasovanje (odobritev) skupščini in večina je bila na skupščinah tudi odobrena. Vse družbe so omenjeno politiko objavile na svojih spletnih straneh, večina od njih (75 odstotkov družb) pa tudi na mestu, ki so ga izbrale za objavljanje informacij (SEOnet). Agencija javnim družbam, ki politik prejemkov niso objavile na način skladen z ZTFI-1, svetuje ponovno seznanitev z lanskoletno okrožnico.

b) V zvezi s Poročilom o prejemkih (294.b člen ZGD-1) je Agencija preverjala ali so javne družbe Poročilo o prejemkih predložile v posvetovalno glasovanje (odobritev) skupščini, ali ga je skupščina odobrila, ali je bilo poročilo objavljeno ter ali je to vsebovalo poročilo revizorja.

Agencija je ugotovila, da je večina javnih družb Poročilo o prejemkih predložila v posvetovalno glasovanje (oz. odobritev) skupščini in večina poročil je bila na skupščinah tudi odobrena. Vse družbe so omenjeno poročilo objavile na svojih spletnih straneh, večina od njih (75 odstotkov družb) pa tudi na mestu, ki so ga izbrale za objavljane informacij (SEOnet). Prav tako je večina družb v Poročilo o prejemkih vključila revizorjevo mnenje (šesti odstavek 294.b člena ZGD-1).

Kljub temu, da je večina družb ravnala v skladu z zakonodajo, ki predpisuje določbe glede Politike prejemkov in Poročil o prejemkih, Agencija javne družbe ponovno opozarja predvsem na obveznosti razkrivanja informacij iz 3. poglavja ZTFI-1 in 17. člena Uredbe o zlorabi trga¹³ (več o tem zapisanega v okrožnici z dne 1. 12. 2021). Navedeno pomeni, da je potrebno Politiko prejemkov in Poročilo o prejemkih, kadar je informacije iz njunega okvira mogoče šteti za notranje informacije, objaviti tudi na mestu, ki si ga je družba izbrala za objavljane informacij v skladu s 1. točko prvega odstavka 158. člena ZTFI-1. Prav tako pa je potrebno v Poročilo o prejemkih vključiti poročilo revizorja.

Agencija javne družbe poziva naj sledijo zakonskim določbam ZGD-1 in ZTFI-1 v zvezi s Politiko prejemkov in Poročil o prejemkih. V primeru nespoštovanja določb bo Agencija v prihodnjih letih ukrepala v skladu s svojimi pristojnostmi.

III. POLITIKA RAZNOLIKOSTI (70. člen ZGD-1)

Agencija je v lanskoletni okrožnici javne družbe opozorila tudi na spremembo določbe 7. točke petega odstavka 70. člena ZGD-1 (Izjava o upravljanju družbe) glede opisa raznolikosti, ki se izvaja v zvezi z zastopanostjo v organih vodenja ali nadzora javne družbe z vidika spola in drugih vidikov, kot so na primer starost ali izobrazba in poklicne izkušnje, in navedbe ciljev, načina izvajanja ter doseženih rezultatov politike raznolikosti v obdobju poročanja.

Obveznost poročanja javnih družb se je razširila tako, da je potrebno pri opisu politike raznolikosti z vidika spola navesti razmerja obeh spolov v organih vodenja ali nadzora družbe, ki je primerno za družbo glede na njeno velikost, cilje, ki jim družba sledi, in vpliv na postopke izbire članov organov vodenja ali nadzora družbe ter druge postopke v družbi. V primeru, da se politika raznolikosti v družbi ne izvaja, mora družba le-to obrazložiti in navesti, kdaj in kako bo oblikovala politiko raznolikosti.

Agencija je pri nadzoru nad letnimi poročili javnih družb za leto 2021 ugotovila, da nekatere družbe, ki nimajo oblikovane politike raznolikosti, v letnem poročilu niso navedle informacije kdaj in kako bo družba le-to oblikovala in zakaj je družba te informacije opustila. Prav tako pa je Agencija pri nadzoru ugotovila, da nekatere družbe niso podale informacije o razmerju obeh spolov v organih vodenja in nadzora družbe.

Agencija družbe opozarja, da bo v naslednjem nadzornem ciklu pri pregledu letnih poročil za leto 2022 v primeru pomanjkljivih informacij iz 7. točke petega odstavka 70. člena ZGD-1 ukrepala v skladu s svojimi pristojnostmi.

¹³ [CL2014R0596SL0020030.0001.3bi_cp 1..1 \(europa.eu\)](#)

IV. RAZNO

a) Predlog direktive glede poročanja podjetij o trajnosti¹⁴

Po tem, ko je bilo v okviru evropske zelene agende načrtovano, da finančni trgi potrebujejo dostop do okoljskih, socialnih in upravljaljskih informacij, ki so zanesljive, ustrezne in primerljive, če naj se zasebni kapital usmeri v financiranje zelenega in socialnega prehoda, je EU pristopila k pripravi direktive CSRD, ki smo vam jo v lanskoletni okrožnici že omenili. Tokrat vas seznanjamo, da je direktivo dne 28. 11. 2022 Evropski svet dokončno odobril, s čimer je ta postala sprejeta. Ko jo bosta predsednik Evropskega parlamenta in predsednik Sveta podpisala, bo direktiva objavljena v Uradnem listu Evropske unije, veljati pa bo začela 20 dni zatem. Države članice bomo morale nova pravila začeti izvajati 18 mesecev pozneje.

Direktiva se bo pričela uporabljati v treh korakih: **1.** od januarja 2024¹⁵ dalje za podjetja, za katere že velja [Direktiva o nefinančnem poročanju](#)¹⁶ (NFRD), **2.** od 1. januarja 2025¹⁷ za velika podjetja, za katere direktiva o nefinančnem poročanju ne velja, ter **3.** od 1. januarja 2026¹⁸ za mala in srednja podjetja, ki kotirajo na borzi, za majhne in nekompleksne kreditne institucije ter lastne zavarovalnice. **Navedeno pomeni, da se bo krog zavezancev za poročanje o trajnosti v prihodnjih letih iz sedanjega kroga določenih večjih javnih družb širil na vse javne družbe, ki kotirajo na borzi, zaradi česar se primerno spremljanje zahtev glede trajnostnega priporočanja že zdaj svetuje tudi tistim družbam, za katere bodo obveznosti poročanja nastopile šele v okviru omenjenega tretjega koraka.**

CSRD bo zahteve glede nefinančnega poročanja uredila podrobneje kot njena predhodnica NFRD. CSRD sledi namenu odprave pomanjkljivosti obstoječih pravil o razkrivanju nefinančnih informacij, ki niso dovolj kakovostne, da bi jih vlagatelji lahko ustrezno upoštevali. Na podlagi direktive bodo vlagatelji bolje obveščeni o vplivu družb na človekove in socialne pravice ter na okolje, pri tem pa naj bi direktiva hkrati preprečevala tudi lažno zeleno oglaševanje (greenwashing), s čimer bodo vlagatelji pridobili jasnejšo informacijo o tem v kaj vlagajo svoj kapital, tako, da bodo lahko bolje sprejemali svoje investicijske odločitve vezane tudi na trajnostna vprašanja. Direktiva bo trajnostno poročanje postavila ob bok finančnemu poročanju. Prinesla bo zahtevo po dajanju zagotovil o zanesljivosti informacij o trajnosti, informacije, o katerih bodo morale poročati družbe v okviru poslovnih poročil, bo opredelila podrobneje, pri čemer bodo morale družbe upoštevati EU standarde glede poročanja o trajnosti (o tem več v točki IV. b v nadaljevanju). Za omenjena razkritja bo enako veljalo, da bodo morala biti v strojno berljivi obliki (digitalizirana), tako kot to že sedaj velja za letna poročila v elektronski obliki.

Vsebinsko bo direktiva v prakso (povzeto v "grobem") vnesla poročanje o tem, kako poslovni model družbe vpliva na trajnost ter kako zunanji dejavniki trajnosti (npr. podnebne spremembe, vprašanja človekovih pravic) vplivajo na njihove dejavnosti.

b) Evropski standardi poročanja o trajnostnem razvoju (ESRS)

Povezano s CSRD Evropska svetovalna skupina za računovodsko poročanje (EFRAG)¹⁹ aktivno deluje na pripravi splošnega okvira evropskih standardov za trajnostno poročanje.

¹⁴ Direktiva je poznana tudi pod kratico CSRD.

¹⁵ Velja za poročanje v letu 2025, in sicer o podatkih poslovnega leta 2024 (letno poročilo za poslovno leto 2024)

¹⁶ Vsebina direktive je bila prenesena v ZGD-1.

¹⁷ Velja za poročanje v letu 2026, in sicer o podatkih poslovnega leta 2025 (letno poročilo za poslovno leto 2025)

¹⁸ Velja za poročanje v letu 2027, in sicer o podatkih poslovnega leta 2026 (letno poročilo za poslovno leto 2026)

¹⁹ EFRAG je zasebno združenje, ki je bilo leta 2001 ustanovljeno na pobudo Evropske komisije, da bi služilo javnemu interesu. Večinoma se financira iz sredstev EU ter deluje po modelu javno-zasebnega partnerstva.

Evropski standardi morajo vzpostaviti ravnovesje med zagotavljanjem koristnih informacij za vlagatelje ter stroški in bremenitvi družb, ki poročajo, hkrati pa naj bi se v vsebini čim bolj približali svetovnim standardom.

Evropska komisija naj bi ESRS (po prejemu tehničnega nasveta EFRAG) sprejela z delegiranimi akti, in sicer: **a)** do 30. junija 2023 - medsektorske standarde in standarde za vse trajnostne teme iz členov 19a/29a [Direktive 2013/34/EU](#)²⁰, tj. okolje, socialne in človekove pravice ter upravljanje. Odzvati se morajo tudi na potrebe udeležencev na finančnem trgu v okviru področja uporabe uredbe o razkritju informacij o trajnostnem financiranju (Sustainable Finance Disclosure Regulation - SFDR), **b)** do 30. junija 2024: standarde za posamezne sektorje, sorazmerne standarde za mala in srednje velika podjetja, ki kotirajo na borzi, ter standarde za podjetja zunaj EU, ki presegajo prage prometa v EU. V nadaljevanju jih bo Evropska komisija pregledovala v tri letnih ciklih, ter jih bo po potrebi prilagajala.

c) Lažno zeleno oglaševanje (Greenwashing)

Na podlagi majskega pooblastila Evropske komisije so 22. novembra 2022 trije evropski nadzorni organi (EBA, EIOPA in ESMA - ESAs) objavili poziv za zbiranje informacij na temo lažnega zelenega oglaševanja (dostopen je [tukaj](#)). Namen poziva je zbrati mnenja zainteresiranih strani o tem, kako (tudi preko praktičnih primerov) razumeti glavne značilnosti lažnega zelenega oglaševanja, ter kakšna so tveganja, ki jih to prinaša. Poziv, ki je med drugim namenjen tako izdajateljem kot vlagateljem, se je pokazal kot potreben zaradi nujnosti boljšega razumevanja področij, ki so bolj podvržena tveganjem lažnega zelenega oglaševanja, potreben pa se je izkazal tudi zato, ker bo na ta način mogoče oblikovati boljša pravila s tem pa tudi nadzor nad tem, da bodo trajnostne informacije zanesljivejše ter da bodo kot take tudi dejansko prispevale k trajnostnemu razvoju. Anketiranci, med drugim torej tudi javne družbe, ste k predložitvi odgovorov naprošeni do 10. januarja 2023, zaključki raziskave pa bodo vključeni v končna poročila evropskih nadzornih organov (ESAs).

Glede na gornje velja ugotoviti, da se je sistematičen pristop k boju proti lažnemu zelenemu oglaševanju bolj kot ne šele dobro pričel. Ne glede na to pa je že sedaj jasno, da bomo deležniki, vsak na svojem področju delovanja, imeli možnost prispevati v boju proti takšnemu oglaševanju. In četudi jasna pravila o tem, kaj je lažno zeleno oglaševanje ter kako se mu zoperstaviti v tem trenutku še niso dokončno oblikovana, vam v nadaljevanju podajamo nekaj glavnih vrst zavajajočih oblik razkrivanja, ki jih je mogoče opredeliti tudi kot **neželene prakse razkrivanja tem s področja trajnosti**:

1. **Selektivno razkrivanje:** pomeni prikaz informacij na način, da se izpostavlja zgolj in samo pozitivne informacije in izpušča negativne, ali da so pozitivne informacije nesorazmerno predstavljene;
2. **Razkrivanje v obliki praznih trditev:** pomeni informacije, ki niso osnovane na preverljivih/dokazljivih dejstvih in jih v tem smislu ni mogoče ne potrditi ne ovreči;
3. **Namerno opuščanje pomembnih razkritij** v zvezi z okoljem; pomeni da pomembne informacije o (negativnem) vplivu na okolje niso razkrite;
4. **Nejasno ali dvoumno razkrivanje:** pomeni informacije, ki so namenjene formalni izpolnitvi določenega razkritja, pri čemer pa informacija ne da jasnega sporočila;
5. **Neskladnost vsebine objav na različnih mestih poročanja;** npr. družba na spletu ali v medijih oglašuje svoj pozitiven vpliv na okolje, iz letnega poročila pa izhaja, da je njen delež usklajenosti s taksonomijo zelo nizek;

Njegova vloga je svetovanje Evropski komisiji pri sprejemanju mednarodnih standardov računovodskega poročanja v zakonodajo EU.

²⁰ Člena sta bila prenesena v dvanajsti odstavek 56. člena ZGD-1 – konsolidirana izjava o nefinančnem poslovanju oz. v 70.c člen ZGD-1 – izjava o nefinančnem poslovanju.

6. **Pomanjkanje poštenih in smiselnih primerjav, ciljev in predpostavk:** pomeni, da navedbe v letnem poročilu ni možno podkrepiti z ustreznimi podlagami, da so predpostavke izmišljene ali neprimerne, da so primerjave neustrezne, da so cilji neuresničljivi/nerealni;
7. **Vključevanje zavajajočih sugestivnih podob** (tekstovnih in zvokovnih), ki lahko povzročajo zavajajoče sklepanje;
8. **Navajanje nepomembnih informacij**, ki zamegljujejo pomen bistvenih informacij;
9. **Vključevanje zastarelih informacij**, ipd.

V. ZAKLJUČEK

Za morebitna vprašanja v zvezi s to okrožnico ali poročanjem javnih družb na splošno so vam preko elektronskega naslova na voljo Tanja Gorše, (Tanja.Gorse@atvp.si), Nataša Čop (Natasa.Cop@atvp.si) in mag. Urška Travner (Urška.Travner@atvp.si). Za vprašanja na temo poročanja v ESEF formatu pa vas napotujemo na naslov esef@atvp.si. Pokličete nas lahko tudi na telefonsko številko 01/ 28 00 400.

Želimo vam vse dobro v prihajajočem letu 2023.

S spoštovanjem.

Pripravile:

Tanja Lovka, mag.
mag. Urška Travner
Tanja Gorše, mag.
Nataša Čop, mag.

Agencija za trg vrednostnih papirjev
Anka Čadež, direktorica

Priloge:

- Skupne evropske nadzorniške prioritete pri pregledu revidiranih letnih poročil javnih družb za poslovno leto 2022 (Priloga 1),
- Časovnica prehoda na obveznosti poročanja o trajnosti v skladu z 8. členom TR (Priloga 2)

Poslati:

- javnim družbam na elektronske naslove

PRILOGA 1: Skupne evropske nadzorniške prioritete²¹ pri pregledu revidiranih letnih poročil javnih družb za poslovno leto 2022

UVOD

ESMA bo skupaj z nacionalnimi nadzorniki pri pregledu letnih poročil za poslovno leto 2022 namenila posebno pozornost pri spremljanju in ocenjevanju uporabe ustreznih zahtev za poročanje na naslednjih področjih:

Področje/Prioriteta	MSRP finančno poročanje	Nefinančno poročanje	Alternativna merila uspešnosti poslovanja in ESEF
	(poglavje 1)	(poglavje 2)	(poglavje 3)
▪ Zadeve povezane s podnebjem	✓	✓	
▪ Učinki ruske invazije na Ukrajino	✓	✓	✓
▪ Makroekonomsko okolje	✓		
▪ Razkritja v zvezi z 8. členom Uredbe o taksonomiji		✓	✓
▪ Obseg poročanja in kakovost podatkov		✓	
▪ Alternativna merila uspešnosti poslovanja (APM)			✓
▪ ESEF »označevanje tekstovnih blokov«			✓

Nadzorniki se bodo še naprej osredotočali na vprašanja, ki so pomembna za posamezna letna poročila (npr. pomembna za posamezni sektor izdajateljev).

Na podlagi opravljenih pregledov/nadzorov bodo nadzorniki sprejeli nadzorne ukrepe, kadarkoli bodo odkrite pomembne napačne navedbe, prav tako bo o teh poročala tudi ESMA (npr. preko spletne strani, v svojih poročilih, ...).

ESMA poudarja odgovornost vodstvenih in nadzornih organov izdajateljev ter nadzorne vloge revizijskih komisij za:

- (i) zagotavljanje skladnosti letnega poročila,
- (ii) izvajanje in nadzor notranjih kontrol, vključno s tistimi za preprečevanje in zmanjševanje tveganj kibernetске varnosti in
- (iii) prispevek k visokokakovostnim letnim poročilom.

Obravnava podnebnih tveganj v letnem poročilu

Izdajatelji naj namenijo posebno pozornost zadevam povezanim s podnebjem in njihovim učinkom nanj tako, da zagotovijo uravnoteženo in celovito analizo razvoja in uspešnosti

²¹ V tekstu se za »skupne evropske nadzorniške prioritete« oz. »european common enforcement priorities« uporablja kratica ECEP.

poslovanja družb ter njihovega položaja, skupaj z opisom glavnih tveganj in negotovosti, s katerimi se soočajo. Izdajatelji morajo presoditi, **ali je stopnja poudarka na zadevah, povezanih s podnebjem, v poslovnem poročilu skladna z obsegom razkritij o tem**, kako so se tveganja in priložnosti, ki izhajajo iz podnebnih zadev, odražala v presojah in ocenah uporabljenih v računovodskih izkazih.

Nadzorniki lahko na primer presojajo/preverijo razkrite posamezne zaveze izdajateljev, da bodo dosegli cilje, povezane s podnebnimi tveganji, z namenom da bi prepoznali in preprečili morebitno lažno zeleno oglaševanje. Pri tem lahko zahtevajo razkritje dodatnih pojasnil/podlag za zagotovitev doslednosti in skladnosti načrtovanih korakov, izvedenih ukrepov in predvidenih mejnikov z (i) razkritimi cilji in zavezami ter s tem (ii) povezane informacije o finančnih učinkih takih ciljev in zavez, razkritih v poslovnem poročilu in računovodskih izkazih.

Zavarovalne pogodbe

ESMA poziva k preglednosti pri izvajanju MSRP 17 Zavarovalne pogodbe in opozarja na pričakovanja in priporočila ESMA glede razkritij v letnih poročilih za leto 2022, kot je opisano v [izjavi ESMA, objavljeni maja 2022](#).

ESMA poudarja da naj se konsolidacijske zahteve MSRP 10 Konsolidirani računovodski izkazi dosledno uporabljajo za transakcije znotraj skupine, da se zagotovi pravilna uporaba zahtev MSRP 17 v računovodskih izkazih skupine. To velja na primer za primere, ko subjekti, ki niso zavarovalniške skupine (npr. bančne hčerinske družbe), distribuirajo zavarovalne produkte in zaračunavajo distribucijske provizije zavarovalniškim hčerinskim družbam (v takšnih primerih se pogodbeni marža storitev na ravni finančnega konglomerata pogosto razlikuje od marže na ravni zavarovalnic).

1. PREDNOSTNE NALOGE V ZVEZI Z RAČUNOVODSKIMI IZKAZI V SKLADU Z MSRP

1.1. Zadeve povezane s podnebjem

Skladnost med računovodskimi izkazi v skladu z MSRP in nefinančnimi informacijami

ESMA opozarja izdajatelje in revizorje, naj pri pripravi in reviziji računovodskih izkazov v skladu z MSRP **upoštevajo zadeve, povezane s podnebjem, če so učinki teh zadev bistveni, tudi če se računovodski standardi MSRP izrecno ne sklicujejo na zadeve, povezane s podnebjem**.

Kot pomoč je IASB izdal 2 dokumenta povezana s to tematiko:

- [IFRS Practice Statement 2: Making Materiality Judgements, 14 September 2017.](#)
- [The effects of climate-related matters on financial statements prepared applying IFRS Standards, November 2020.](#)

ESMA poudarja, da so priporočila in zahteve glede zadev, povezanih s podnebjem, ki so bile vključene v **ECEP za leto 2021, še vedno pomembne** (npr. v zvezi s pomembnimi presojami in negotovostjo ocen, dobo koristnosti sredstev, pričakovanimi kreditnimi izgubami (ECL) in emisijskimi kuponi), zato bodo nadzorniki še naprej preverjali upoštevanje teh priporočil in zahtev v zvezi z letnimi računovodskimi izkazi za leto 2022.

ESMA poudarja, da morajo izdajatelji **zagotoviti skladnost** med (i) presojami in ocenami, uporabljenimi v računovodskih izkazih in povezanimi negotovostmi in (ii) informacijami, razkritimi v zvezi s tveganji in negotovostmi, povezanimi s podnebjem, v poslovnem poročilu in nefinančnem delu.

Izogibati se je potrebno standardnim razkritjem, ki navajajo, da so bile obravnavane zadeve, povezane s podnebjem (na primer pri testih oslabitve), brez dodatnega pojasnila o tem, kako in v kakšnem obsegu to vpliva (ali ne vpliva) na računovodske izkaze.

Če so izdajatelji sklenili, zlasti v zelo izpostavljenih sektorjih, da ni pričakovati pomembnega finančnega vpliva zadev, povezanih s podnebjem, na njihovo poslovanje in/ali merjenje njihovih sredstev in obveznosti, se pričakuje, da razkrijejo izvedene ocene, presoje in časovno obdobje, uporabljeno za doseg takega zaključka. **Razkritja morajo biti prilagojena posebnim okoliščinam posameznih izdajateljev.**

Z namenom, da bodo vlagateljem lažje dostopne informacije o pomembnih zadevah, povezanih s podnebjem, naj izdajatelji vključijo vse informacije, ki jih je treba razkriti v skladu z računovodskimi standardi MSRP o zadevah, povezanih s podnebjem, **v eno samo pojasnilo** ali pa **zagotovijo ustrezno sklicevanje**, na različne opombe, ki obravnavajo zadeve, povezane s podnebjem.

Oslabitev nefinančnih sredstev

ESMA od izdajateljev pričakuje, da pri uporabi MRS 36 Oslabitev sredstev, kjer je ustrezno:

- (i) ocenijo, ali obstajajo znaki, da bi lahko bila nefinančna sredstva oslabljena (na primer zaradi ukrepov za preprečevanje ali ublažitev tveganja, povezana s podnebjem, vključno s tistimi, ki so skladna s cilji prispevanja k Pariškemu sporazumu),
- (ii) uporabijo predpostavke, ki odražajo zadeve, povezane s podnebjem, in
- (iii) prilagodijo analize občutljivosti za upoštevanje tveganj in zavez, povezanih s podnebjem in v uporabljenih predpostavkah.

Pomembne spremembe na trgu (kot je npr. zmanjšanje povpraševanja po blagu in storitvah) ali v regulativnem okolju, v katerem deluje sredstvo, ali spremembe izdajateljevih načrtov za sredstvo zaradi podnebnih zavez so primeri **zunanjih ali notranjih kazalcev oslabitev, povezanih s podnebnimi tveganji**, ki jih je potrebno upoštevati v skladu z 12. členom MRS 36. Na nadomestljivo vrednost denar ustvarjajočih enot lahko vpliva (i) zmanjšanje pričakovanih prihodkov, povezanih s spremembami vedenja strank (na primer v korist čistejše industrije ali okolju prijaznejši izdelki) in/ali (ii) pričakovani stroški in kapitalski izdatki za izpolnitev izdajateljevih ali lokalnih zavez za doseganje neto ničelnih emisij do leta 2050 ali prej, vključno z zamenjavo energije fosilnih goriv z bolj trajnostnimi alternativami energije.

ESMA opozarja, da 44. člen MRS 36 ne dovoljuje vključitve denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz izboljšav ali izboljšav uspešnosti sredstva pri izračunu vrednosti sredstva pri uporabi.

Kadar so ugotovljeni pričakovani vplivi, povezani s podnebjem (npr. suša, poplave), ESMA pričakuje, da bodo izdajatelji zagotovili, da bodo ti **vplivi upoštevani pri izračunu pričakovanih denarnih tokov**, uporabljenih pri določanju nadomestljive vrednosti.

ESMA ugotavlja, da čeprav lahko tveganja, povezana s podnebjem, v bolj omejenem obsegu vplivajo na kratkoročne projekcije denarnega toka, imajo lahko pomembne srednje in dolgoročne posledice. ESMA pričakuje, da bodo v panogah, ki so močno odvisne od energije fosilnih goriv, dolgoročne ali končne stopnje rasti, uporabljene v projekcijah denarnih tokov po obdobju, ki ga zajemajo napovedi, stabilne, upadajoče ali celo negativne.

Kadar je pomembno, ESMA od izdajateljev pri uporabi 134.d člena MRS 36 pričakuje tudi celovita razkritja o tem, ali in kako so zadeve, povezane s podnebjem, upoštevane pri določanju denarnih tokov, uporabljene diskontne stopnje (kot je WACC) in stopnje rasti ali končne vrednosti.

Izdajatelji bi morali razkriti ključne predpostavke, na katerih je vodstvo utemeljilo svoje projekcije denarnega toka, vključno z razkritjem, kjer je primerno, kako so bili vključeni izdatki, povezani s podnebjem, potrebni za izpolnjevanje izdajateljeve strategije razogljčenja (vključno z emisijskimi kuponi), in razkritjem, ki pojasnjuje, kako so bili sprejeti podnebni scenariji upoštevani v scenarijih denarnih tokov.

ESMA od izdajateljev pričakuje, da bodo zagotovili **jasne opise predpostavk povezanih s podnebjem** iz svoje razkrite analize občutljivosti. Na primer, avtomobilska podjetja bi morala razkriti, kako je bilo pri vhodnih parametrih upoštevano postopno opuščanje vozil z motorji z notranjim zgorevanjem v korist električnih vozil. Kadar se cene surovin štejejo za ključne predpostavke (kot so cene nafte, plina ali električne energije), ESMA pričakuje, da izdajatelji zagotovijo količinsko opredelitev teh predpostavk, vključno z razlago, kako so bile številke izpeljane, morebitnimi povezanimi presojami in analizo občutljivosti.

Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva

ESMA izdajatelje opozarja na zahteve iz MRS 37 Rezervacije, pogojne obveznosti in pogojna sredstva, saj podnebne zaveze, kot je **zmanjšanje emisij, lahko povzročijo pravne ali posredne obveznosti** po 10 odstavku MRS 37.

Pogodbe o nakupu električne energije

Nekateri izdajatelji so sklenili pogodbe, ki določajo ceno za dobavo zelene energije pred njihovo porabo (npr. virtualne pogodbe o nakupu električne energije), da bi jim omogočili doseganje ciljev zmanjšanja emisij in/ali zaščito pred nestanovitnimi cenami. ESMA poziva k preglednosti finančnih učinkov in računovodske obravnave, ki se uporablja za takšne pogodbe, vključno, vendar ne omejeno na to, ali te pogodbe vključujejo klavzule, ki od izdajatelja zahtevajo, da (i) konsolidira vse subjekte v skladu z MSRP 10 ali uporabi kapitalsko metodo v skladu z MSRP 11 Skupni aranžmaji ali (ii) obračunavanje pogodb v skladu z MSRP 16 Najemi ali MSRP 9 Finančni instrumenti.

1.2. Neposredni finančni učinki ruske invazije na Ukrajino

Okrožnica o posledicah ruske invazije na polletna finančna poročila

Maja 2022 je ESMA objavila [okrožnico o posledicah ruske invazije na Ukrajino na polletna finančna poročila](#). **Večina vsebine je relevantna tudi v kontekstu letnih računovodskih izkazov.** Zato bodo nadzorniki pri pregledu letnih računovodskih poročil za leto 2022 tem področjem namenili posebno pozornost pri spremljanju in ocenjevanju uporabe ustreznih zahtev za poročanje.

Predstavitev vplivov ruske invazije v računovodskih izkazih

ESMA poziva k previdnosti pri kakršni koli ločeni predstavitvi učinkov ruske invazije na Ukrajino v izkazu poslovnega izida. Zaradi vsesplošnosti takšnih vplivov ločena predstavitev morda ne bo natančno predstavila splošne finančne uspešnosti izdajatelja in je lahko zavajajoča za uporabnike pri razumevanju računovodskih izkazov. **Izdajatelji naj namesto ločene predstavitve učinkov v izkazu poslovnega izida v pojasnilih razkrijejo kvalitativne in kvantitativne informacije** o pomembnih vplivih, presojah in predpostavkah, uporabljenih pri priznavanju, merjenju in predstavitvi sredstev in obveznosti, kot tudi glede učinkov dobička ali izgube. ESMA poudarja, da bi bilo treba takšne vplive zagotoviti na jasen in nepristranski način.

Pri vključitvi APM²² v letna poročila, ad hoc razkritja v skladu z Uredbo o zlorabi trga ali prospektih v skladu z Uredbo o prospektih, bi morali izdajatelji upoštevati [Smernice v vprašanjih in odgovorih o APM](#), pri čemer naj se vsebina odgovora na vprašanje št. 18, ki je bila pripravljena za učinke vpliva COVID-19 uporabi smiselno tudi za učinke vpliva ruske invazije na Ukrajino.

Izguba nadzora, skupnega nadzora ali zmožnosti pomembnega vpliva

ESMA ugotavlja, da ocenjevanje, ali je bil nadzor, skupni nadzor ali pomemben vpliv izgubljen, zahteva natančno preučitev vseh dejstev in okoliščin ter morebitno uporabo presoje. ESMA poziva k večji pozornosti klavzulam, vključenim v pogodbe o prodaji deležev v drugih subjektih, ki (i) vključujejo nakupne opcije za odkup delnic ali odloženo plačilo ali (ii) omogočajo stalno sodelovanje z lokalnim vodstvom in/ali operacijo podjetja. Izdajatelji bi morali skrbno pretehtati, ali glede na obstoj takih pogodb in klavzul izpolnjujejo zahteve, določene v MSRP 10, MSRP 11 ali MRS 28 Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige o izgubi nadzora, skupnega nadzora ali pomembnega vpliva.

ESMA pričakuje, da bi morali izdajatelji, kjer obstajajo takšne klavzule, zagotoviti podrobna razkritja prodajne pogodbe (npr. ali je kupec lokalno vodstvo, glavne značilnosti nakupnih opcij, glavne značilnosti klavzul, ki lahko pomenijo nadaljnjo vpletenost izdajatelja v operativne ali finančne dejavnosti prodanih subjektov). ESMA tudi opozarja izdajatelje, da bo morda treba opcije (kot so nakupne opcije za odkup delnic) obračunati po pošteni vrednosti s spremembami poštene vrednosti, pripoznanimi prek poslovnega izida v skladu z MSRP 9.

Ustavljeno poslovanje, nekratkoročna sredstva in skupine za odtujitev za prodajo

Nekateri izdajatelji so predstavili načrte za izstop poslovanja v Rusiji in Belorusiji. V tem kontekstu ESMA opozarja izdajatelje, da je ustavljeno poslovanje sestavni del subjekta, ki je bil odtujen ali razvrščen kot namenjen prodaji in bodisi (a) predstavlja ločeno večjo poslovno linijo ali geografsko področje poslovanja, ali (b) je del enotnega usklajenega načrta za odtujitev ločenega glavnega področja poslovanja ali geografskega območja delovanja.

ESMA poziva k previdnosti pri razvrščanju nekratkoročnih sredstev v posesti za prodajo in/ali ustavljenega poslovanja v skladu z MSRP 5 ter poziva k preglednosti v zvezi s kakršnimi koli presojami o razvrščanju in merjenju sredstev in obveznosti v skladu s tem Standardom. **Izdajatelji bi morali zagotoviti tudi skladnost med informacijami, vključenimi v računovodske izkaze in v poslovna poročila in/ali ad hoc razkritja.**

Oslabitev nefinančnih sredstev

Nekateri izdajatelji bodo morda zaradi omejitev dobave plina in racioniranja energije v povezavi z ukrajinsko-ruskim konfliktom morali upoštevati vpliv različnih scenarijev cen energije in morebitnih omejitev v analizi občutljivosti testa oslabitve ter razkriti ključne predpostavke v skladu s členom 134(f) MRS 36.

1.3. Makroekonomsko okolje

Trenutno makroekonomsko okolje zaradi kombinacije preostalih učinkov, povezanih s pandemijo, inflacije, zvišanja obrestnih mer, poslabšanja poslovne klime, geopolitičnih tveganj in negotovosti glede prihodnjega razvoja, **predstavlja velike izzive za izdajatelje in njihovo poslovanje.**

²² Alternative Performance Measures ali Alternativna merila uspešnosti poslovanja

ESMA zato izdajatelje poziva, naj (i) ocenijo in upoštevajo vplive, ki jih bodo imeli makroekonomsko okolje in negotovosti na njihove računovodske izkaze (na primer na sposobnost izdajatelja, da nadaljuje kot delujoče podjetje, ali vpliv stroškov energije na njihovo poslovanje) in (ii) zagotovijo jasna in podrobna razkritja, vse z namenom, da vlagatelji pridobijo ustrezne, natančne in pravočasne informacije.

Oslabitev nefinančnih sredstev

ESMA pričakuje, da bodo **povišane obrestne mere in negotovost vplivale na diskontne stopnje**, uporabljene pri testih oslabitve. Med drugimi vidiki so zvišanja diskontnih stopenj, ki bi lahko povzročila pomembno zmanjšanje nadomestljivih vrednosti, znaki, ki jih je treba upoštevati pri ocenjevanju, **ali so sredstva morda oslabljena**. To je še bolj pomembno, če je bila nadomestljiva vrednost v letu 2021 še posebej občutljiva na zmerne zvišanja diskontne stopnje.

Poleg tega ESMA pričakuje, da izdajatelji, ki so izpostavljeni visoki nestanovitnosti cen surovin (npr. nafte, plina, električne energije in nekaterih kmetijskih proizvodov), zagotovijo podrobna razkritja o tem, kako ključne predpostavke, uporabljene pri testih oslabitve (projekcije denarnih tokov, končna vrednost in stopnje rasti) upoštevajo nestanovitnost in zvišanje cen, tako v zvezi s stroški proizvodnje kot z vidika zmožnosti podjetja, da višje stroške prenese na svoje stranke. Kjer je ustrezno, bi morali izdajatelji razkriti, kako so bili **upoštevani vladni ukrepi, sprejeti za ublažitev učinka zvišanja cen**.

Glede na trenutno makroekonomsko okolje ESMA pričakuje, da izdajatelji (i) zagotovijo, da so potencialni znaki oslabitve prepoznani in v zvezi s tem sprejeti pravočasni ukrepi, (ii) pojasnijo vpliv naraščajočih obrestnih mer na teste oslabitve (npr. morebitne spremembe WACC) in (iii) razmislijo o prilagoditvah obsega razumnih možnih sprememb v predpostavkah v svoji analizi občutljivosti.

Zasluzki zaposlenih

ESMA izdajatelje opozarja, naj zagotovijo, da uporabljene **aktuarske predpostavke odražajo trenutne gospodarske obete in so medsebojno združljive**, vključno z ocenjenimi prihodnjimi povišanji plač.

ESMA se zaveda, da so nekateri načrti pozaposlitvenih zaslužkov povezani z inflacijo in da so nekateri izdajatelji morda v preteklosti povečevali zaslužke za ublažitev učinkov inflacije, pri čemer ni znakov, da bi se ta praksa v prihodnosti spremenila. ESMA pričakuje, da bodo izdajatelji zagotovili razkritja, ki jih zahtevajo členi 140–141 (uskladitve), 144 (aktuarske predpostavke) in 145 (analiza občutljivosti) MRS 19.

Prihodki iz pogodb s strankami

ESMA poziva k **previdnosti pri pripoznavanju sredstva iz stroškov, nastalih za izpolnitev pogodbe** v skladu s členom 95.c MSRP 15 v kontekstu močne inflacije, saj dodatni stroški zaradi naraščajočih cen materialov, stroškov energije, povečanja plač, **morda ne bodo povrnjeni**. Poleg tega bodo izdajatelji, ki morda ne bodo mogli odražati povečanja stroškov v prodajnih cenah storitev in blaga, morda morali (i) oceniti, ali so pogodbe postale kočljive v skladu z MRS 37 in (ii) zagotoviti ustrezna razkritja v skladu s 84. in 85. členom MRS 37.

ESMA izdajatelje, ki lahko zvišajo svoje pogodbene prodajne cene, opominja na zahteve za: (i) spremenljivo plačilo prek indeksa inflacije v skladu s členi 84 do 86 ali (ii) spremembe transakcijske cene v skladu s členi 87 do 90 MSRP 15. ESMA pričakuje, da bodo izdajatelji zagotovili razkritja, ki jih zahteva 126. člen MSRP 15.

Finančni instrumenti

V trenutnem okolju naraščajočih obrestnih mer in stroškov posojil ESMA poudarja pomen razkritij, ki uporabnikom računovodskih izkazov omogočajo ovrednotenje (spremembe) **izpostavljenosti izdajateljev obrestnim tveganjem, cenovnim tveganjem blaga in povezanim likvidnostnim tveganjem** v skladu z 31. odstavkom MSRP 7. Kadar so pomembna, naj izdajatelji zagotovijo podrobne analize občutljivosti za te vrste tveganj, vključno z opisom uporabljenih metodologij in predpostavk ter sprememb iz prejšnjega obdobja.

Trenutno makroekonomsko okolje predstavlja velik **izziv za modele ECL**, ki jih uporabljajo finančne institucije, zaradi pomanjkanja izkušenj pri modeliranju takih okoliščin. ESMA zato poudarja, da je treba **zagotoviti zadostno preglednost vpliva spreminjajočega se gospodarskega okolja na izračun ECL**, da bi uporabniki računovodskih izkazov lahko razumeli učinek kreditnega tveganja na znesek, časovni razpored in negotovost prihodnjih denarnih tokov, kot zahteva 35.b odstavek MSRP 7.

Trenutna makroekonomska gibanja različno vplivajo na različne skupine posojilojemalcev. Pričakuje se, da bodo imeli naraščajoči stroški energije specifične učinke za posamezne sektorje. Sposobnost prenosa inflacije na stranke se razlikuje glede na gospodarski sektor. Poleg tega so različni sektorji različno izpostavljeni odvisnosti od svetovne trgovine (stranke in dobavitelji iz različnih regij s svojimi posebnimi tveganji) ter tveganjem, ki izhajajo iz tehnološke in okoljske transformacije. **V luči tega ESMA poziva k okrepljenemu upoštevanju dejavnikov, specifičnih za posamezne sektorje, pri merjenju ECL in zagotavljanju podrobnih razkritij o koncentracijah tveganja, povezanih s posebnimi sektorji.** Na koncu ESMA opozarja, da so **prerazvrstitve finančnih sredstev dovoljene le, če izdajatelj spremeni svoj poslovni model** za upravljanje finančnih sredstev in se uporabljajo za naprej od datuma prerazvrstitve (člena 4.4.1 in 5.6.1 MSRP 9). ESMA pričakuje, da bodo takšne prerazvrstitve zelo redke, tudi v trenutnem makroekonomskem kontekstu. Spremembe morajo biti pomembne za izdajateljevo poslovanje in dokazljive zunanjim strankam. **V primeru prerazvrstitve naj izdajatelji zagotovijo jasno in podrobno razlago spremembe poslovnega modela in drugih razkritij, ki jih zahteva MSRP 7.31.**

2. PREDNOSTNE NALOGE POVEZANE Z NEFINANČNIM POROČANJEM

2.1. Zadeve, povezane s podnebjem

Strategija

Posebej pomembno področje razkritij, povezano s podnebjem, predstavljajo prehodni načrti, ki uporabnikom letnih poročil pomagajo razumeti, **ali in kako namerava izdajatelj preoblikovati svoj poslovni model, poslovanje in portfelj sredstev v smeri, ki je združljiva z najnovejšimi priporočili znanosti o podnebjem.** ESMA ugotavlja, da je potrebna večja preglednost, ko izdajatelji pripravljajo prehodne načrte, saj nekateri izdajatelji predstavljajo ambiciozne cilje, ne da bi obravnavali, kako so bili ti cilji postavljeni/po katerem scenariju so razviti in kako jih izdajatelj konkretno namerava doseči.

ESMA izdajatelje poziva, naj zagotovijo posebna razkritja, ki na primer zajemajo uporabljeni referenčni scenarij, sredstva, ki jih bo izdajatelj uporabil za izpolnitev svojega načrta prehoda (npr. sprememba svojih dobavnih verig in/ali baze sredstev), koliko virov bo dodelil temu in izzive, s katerimi se lahko sooči pri doseganju svojih ciljev. V zvezi s tem ESMA opozarja izdajatelje na usmeritve, vključene v [Smernice Evropske komisije o poročanju informacij povezanih s podnebjem](#), oddelek 3.1.

Izdajatelji bi se morali izogibati standardnim trditvam in bi morali namesto tega zagotoviti konkretna pojasnila o tem, kako nameravajo prispevati k ogljični nevtralnosti. To lahko zlasti vključuje vzvode za ukrepanje, ki jih bodo uporabili (zmanjšanje lastnih emisij toplogrednih plinov, povečanje ponorov ogljika itd.). V zvezi s tem ESMA opozarja izdajatelje, naj pojasnijo, katero bazno leto so uporabili za določitev svojih zmanjšanj, in izdajateljem priporoča, da pri svojem razkritju jasno razlikujejo med zmanjšanjem emisij v dobavni verigi in drugimi prispevki, ki nastanejo zunaj dobavne verige, kot je npr. uporaba emisijskih kuponov, **tako da uporabniki jasno razumejo relativni prispevek vsakega pri prizadevanjih izdajatelja za ogljično nevtralnost.**

Merila in cilji

Ključni kazalniki uspešnosti (KPI) povezani s podnebjem so pomemben način, da izdajatelji uporabnikom zagotovijo jasno razumevanje njihove pretekle uspešnosti in prihodnjih ambicij. Še posebej pomembna so razkritja v zvezi emisijami toplogrednih plinov.

Pregledi v državah članicah kažejo, da **izdajatelji običajno ne vključijo zadostnih pojasnil o negotovostih, ki obdajajo njihove podnebno povezane cilje.** ESMA zato poudarja, da bi resnični in poštenu pogled zahteval, da so izdajatelji uravnoteženi pri razkritju ciljev zmanjšanja emisij toplogrednih plinov in da pojasnijo, **kako verjetno je glede na znanstveno podprte dokaze, da bodo ti cilji doseženi glede na trenutno stanje in morebitne prihodnje izzive.** Kadar izdajatelji niso mogli doseči pričakovanega napredka pri doseganju svojih ciljev, bi to morali pojasniti, kot zahtevata 19a(1)/29a(1) člena [Direktive o nefinančnem poročanju](#) (vsebina direktive je bila prenesena v ZGD-1 – 70.c in 56. člen; v nadaljevanju NFRD).

Da bi dosegli uravnoteženo predstavitev in pošten prikaz, je pomembno, da izdajatelji, ko obravnavajo eno zadevo trajnosti, **ne izpustijo pomembnih informacij o drugih zadevah, navedenih v NFRD.** To se lahko na primer zgodi, če bi izdajatelj izpustil bistvene informacije o pričakovanih negativnih vplivih na druge zadeve glede trajnosti, ki izhajajo iz ukrepov, ki jih je sprejel ali jih namerava sprejeti za zmanjšanje svojih emisij toplogrednih plinov. ESMA zato poziva izdajatelje, da razkrijejo bistvena nasprotja med različnimi podnebnimi cilji, če je to potrebno za pravilno razumevanje vpliva dejavnosti, kot zahteva člen 19a(1)/29a(1) NFRD.

V zvezi z merili za dejanske emisije (razkritje za nazaj) ESMA opozarja izdajatelje, da 19a(1)(e)/29a(1)(e) člena NFRD zahtevata preglednost uporabljenih meril. ESMA meni, da pomembne informacije o metrikah vključujejo metodološka načela, vključno s predpostavkami, in meje poročanja, na katerih temeljijo te metrike. To je še posebej pomembno za emisije toplogrednih plinov, saj lahko način, na katerega podjetje opredeli meje svojih emisij, pomembno vpliva na skupno količino emisij. Poleg tega so lahko podatki o emisijah povezani z večjo negotovostjo, saj se nanašajo na dejavnosti v dobavni verigi podjetja. ESMA izdajatelje poziva, naj zagotovijo jasno razkritje svojih emisij. **Predvsem bi morali izdajatelji jasno razložiti meje, ki jih uporabljajo, zagotoviti utemeljitev, če so nekateri elementi izključeni iz izračuna, in omeniti morebitne negotovosti, povezane z njihovimi podatki.** ESMA opozarja izdajatelje, da Smernice Evropske komisije o poročanju informacij povezanih s podnebjem, vsebujejo koristne smernice v razdelku 3.5.

Ruska invazija na Ukrajino bo vplivala na zmožnosti izpolnjevanja vnaprej določenih ciljev, zlasti v zvezi z emisijami toplogrednih plinov in načrti za prehod (zaradi težav, kot so motnje v dobavi zemeljskega plina in posledično premik na druge, bolj emisijsko intenzivne vire energije). Izdajatelji bi se morali opredeliti ali je to vplivalo na njihove načrte prehoda in navesti razloge, zakaj niso mogli doseči svojih ciljev in nadaljevati svojih načrtov prehoda v letu 2022, v skladu s členoma 19a(1)/29a(1) NFRD.

Pomembni vplivi, tveganja in priložnosti ter povezljivost s finančnim poročanjem

ESMA ugotavlja, da je perspektiva dvojne pomembnosti ključni steber NFRD. V tem okviru ESMA poziva izdajatelje, naj še naprej izboljšujejo opise o tem, kako so prepoznali materialne vplive, tveganja in priložnosti, povezane s podnebnimi spremembami. Smernice Evropske komisije o poročanju informacij, povezanih s podnebjem, vsebujejo ustrezne smernice v zvezi s tem (oddelka 2.2 in 2.3). **Uporabniki še naprej pričakujejo povezavo med nefinančnim in finančnim poročanjem.**

2.2. Razkritja v zvezi z 8. členom Uredbe o taksonomiji

Nefinančna podjetja: poročanje o uskladitvi s cilji glede podnebnih sprememb v letu 2023

Leto 2023 je pomembno leto za poročanje v skladu z 8. členom [Uredbe o taksonomiji](#) (TR), saj je za poslovno leto 2022 prvič zahtevano od nefinančnih podjetij, da razkrijejo **ne le taksonomsko sprejemljivost, ampak tudi taksonomsko usklajenost** svojih gospodarskih dejavnosti glede na cilje blažitve podnebnih sprememb in prilagajanja podnebnim spremembam, vključno z razkritji, predvidenimi v delegirani [Uredbi 2022/1214](#). V tem okviru ESMA opozarja izdajatelje, da je obvezna uporaba predlog iz Priloge II delegirane Uredbe [2021/2178](#).

ESMA nadalje poudarja, da kadar ista dejavnost bistveno prispeva k več podnebnim ciljem, je mogoče dodeliti za namene taksonomske analize največ 100 % celotnega prometa, CapEx in OpEx, povezanih s to dejavnostjo. Skupek primernih in neprimernih dejavnosti mora vedno znašati 100 % dejavnosti izdajatelja.

ESMA poudarja, da razkritja iz 8. člena Uredbe 2021/2178, **niso predmet ocene pomembnosti in jih je potrebno vedno zagotoviti** (razen kadar velja izjema glede pomembnosti v zvezi z operativnimi stroški za nefinančna podjetja, glej 8. člen, Priloga I, oddelek 1.1.3.2, ki v teh primerih zahteva posebna razkritja).

Poleg kvantitativnih informacij, ki jih je treba navesti v predlogah, ESMA poudarja pomen spremljajočih kontekstualnih informacij. Eno področje, na katerem ESMA poziva izdajatelje, naj zagotovijo podrobno razkritje, je **opis narave njihovih gospodarskih dejavnosti, ali so taksonomsko primerne in usklajene ter kako je bila ocenjena skladnost z merili za uskladitev** (8. člen Uredbe 2021/2178, Priloga I, Razdelek 1.2.2.1).

Nekateri izdajatelji zagotavljajo zelo splošna razkritja v zvezi s tem, ali so njihove gospodarske dejavnosti taksonomsko primerne (omejeno na "naše dejavnosti X, Y in Z so / niso primerne"). **Uporabniki potrebujejo več informacij za razumevanje ocene izdajateljev, ne glede na rezultat ocene.** To vključuje **informacije o predpostavkah**, ki so jih izdajatelji sprejeli glede meril za usklajevanje, vključno z načeli „ne povzroči pomembne škode“ in minimalnimi socialnimi zaščitnimi ukrepi, zlasti v zvezi s sredstvi in dejavnostmi zunaj EU. Takšna večja preglednost je pomembna v zvezi z oceno sprejemljivosti in bo še posebej pomembna v zvezi z oceno usklajenosti. ESMA izdajatelje opozarja na pomen zagotavljanja **večje preglednosti metodoloških izbir**, ki so jih izbrali pri pripravi razkritja. Ta preglednost bi morala zajemati informacije o posebnih področjih presoje in metodoloških načelih, ki so jim sledili izdajatelji (npr. kako so zagotovili, da so se izognili dvojnemu štetju).

ESMA poleg tega ugotavlja, da oddelek 1.2.1 in 1.2.3 Priloge I Uredbe 2021/2178 zahtevata, da so izdajatelji posebej **pozorni na razkritja, če pride do velikih razlik v stopnji primernosti njihovih gospodarskih dejavnosti v primerjavi s stopnjo primernosti, ki so jo razkrili leta 2022**. Razlogi za takšne razlike so lahko na primer, da je izdajatelj začel novo primerno dejavnost ali da je prilagodil svojo metodologijo za ocenjevanje sprejemljivosti. Prav

tako je koristno za uporabnike, če prejmejo **pojasnila o velikih razlikah med stopnjo primernosti in stopnjo usklajenosti gospodarskih dejavnosti izdajatelja**. ESMA ugotavlja, da bodo tako velike razlike najverjetneje nastale zaradi strožjih pogojev, povezanih z usklajevanjem, v primerjavi s sprejemljivostjo.

ESMA poziva izdajatelje, naj poskrbijo za skladnost med razkritjem, ki ga zagotovijo v zvezi z 8. členom Uredbe 2021/2178, in razkritji drugje v nefinančnem poročanju (npr. skladnost z izdajateljevo strategijo in politikami v zvezi s podnebnimi spremembami).

Za podporo pri pripravi poročil po 8. členu Uredbe 2021/2178 so na voljo naslednji viri:

- [Vprašanja in odgovori Evropske komisije \(December 2021\)](#)
- [Vprašanja in odgovori Evropske komisije \(Februar 2022\)](#)
- [Vprašanja in odgovori ESMA, relevantni vprašani 19 in 20](#)

Finančna podjetja: pripravljenost na poročanje o usklajevanju taksonomije v letu 2024

ESMA opozarja finančna podjetja na njihovo prihajajočo obveznost, da razkrijejo ne le taksonomsko sprejemljivost, ampak tudi taksonomsko usklajenost svojih gospodarskih dejavnosti v letu 2024. Za zagotovitev pripravljenosti ESMA poziva te izdajatelje, naj **dokončajo potrebne korake, da bodo lahko njihovi sistemi podpirali to povečano zahteva po poročanju**.

2.3. Obseg poročanja in kakovost podatkov

Obseg izdajateljevega nefinančnega poročanja (dobavne verige)

Za zagotovitev celovite slike nefinančnih informacij, navedenih v členih 19a(1) / 29a(1) NFRD, bi morali izdajatelji **poročati vsaj v enakem obsegu, kot se uporablja za njihovo finančno poročanje**. Navedena člena zahtevata, da izdajatelji razkrijejo informacije o tveganjih (povezanih z njihovim lastnim delovanjem, vključno s tveganji, povezanimi z njihovimi poslovnimi odnosi), izdelke ali storitve, ki bodo verjetno povzročili škodljive vplive – pristop, ki bo še dodatno okrepljen v prihodnjih standardih poročanja o trajnostnem razvoju.

ESMA spodbuja izdajatelje, naj razmislijo o poročanju na širšem obsegu od tistega, ki se uporablja za finančno poročanje, kadar bi bilo to potrebno za zagotavljanje pomembnih informacij o nefinančnih zadevah. V ta namen ESMA priporoča, da **izdajatelji opišejo svoje dobavne in prodajne verige (dobavitelje, podizvajalce, distributerje, franšizojemalce in druge ustrezne tretje osebe v dobavni verigi) in pojasnijo, v kolikšnem obsegu so te subjekte zajeli v svojih nefinančnih poročilih**.

Izdajatelji, ki v svojem nefinančnem poročanju še niso zajeli dobavnih verig, bi lahko razmislili o opredelitvi KPI-jev, ki so zanje posebej pomembni in razširitvi obsega poročanja.

ESMA priporoča, da izdajatelji izrecno navedejo, ali obseg nefinančnega poročanja ustreza tistemu, ki se uporablja v finančnem poročanju.

Poleg razširitve obsega lahko izdajatelji včasih tudi omejijo obseg nefinančnega poročanja v primerjavi s finančnim poročanjem. V tem primeru morajo izdajatelji navesti vrsto izključitve (hčerinsko podjetje, geografsko območje, segment itd.), njen obseg (ali vpliva na enega ali več KPI-jev, eno ali več politik itd.) in razloge za izključitev (nematerialnost, pomanjkanje dostopa do potrebnih podatkov, ki presegajo razumna prizadevanja itd.).

Kakovost podatkov, uporabljenih za nefinančno poročanje

ESMA ugotavlja, da je lahko kakovost izdajateljevega nefinančnega poročanja le tolikšna, kot je kakovost osnovnih podatkov. Da bi uporabnikom zagotovili preglednost glede kakovosti podatkov, lahko izdajatelji razmislijo o poročanju o svojih postopkih zbiranja podatkov. V zvezi s tem ESMA poudarja pomembno vlogo, ki jo imajo zanesljivi informacijski sistemi pri zbiranju in upravljanju podatkov.

3. DRUGO

Alternativna merila uspešnosti poslovanja (APM)

ESMA opozarja izdajatelje, da nekatere vmesne vsote, vključene v primarnih računovodskih izkazih ali v pojasnilih (kot so poslovni rezultati, EBIT, EBITDA ali finančni kazalniki), zapadejo **v okvir zahtev [Smernic APM](#), če so hkrati vključene tudi zunaj finančne izjave**. Zato ESMA pričakuje, da bodo izdajatelji ravnali v skladu s Smernicami APM, če se bodo odločili vključiti takšne vmesne vsote v svoja letna poročila, adhoc razkritja in/ali prospekte. [Vprašanje in odgovor ESMA št. 2](#) vsebuje dodatne napotke s tem v zvezi.

ESMA izdajatelje opomni, da **zagotovijo uskladitve APM z najbolj neposredno usklajeno vrstično postavko, vmesno vsoto ali vsoto, predstavljeno v računovodskih izkazih** ustreznega obdobja, pri čemer ločeno identificirajo in pojasnijo pomembne usklajevalne postavke. Poleg tega morajo definicije opisovati vse komponente določenega APM.

V zvezi s tem opredelitve, pri katerih se izdajatelji sklicujejo le na neponavljajoče se ali posebne postavke, ne da bi posebej opredelili, na kaj se te postavke nanašajo, niso skladne s Smernicami in se jih ne bi smelo uporabljati. [Več napotkov lahko izdajatelji najdejo v posebnem poročilu ESME](#).

ESMA opozarja izdajatelje, da morata biti v skladu z odstavkom 41 Smernic **APM opredelitev in izračun APM dosledna skozi čas**. Zato ESMA izdajateljem priporoča, da so previdni pri prilagajanju uporabljenih APM in/ali pri vključevanju novih APM.

Enotni evropski elektronski format (ESEF)

ESMA opozarja izdajatelje, da bodo morala biti od poslovnega leta 2022 razkritja, vključena v konsolidirane računovodske izkaze v skladu z MSRP, označena najmanj z elementi iz Priloge II RTS o ESEF ([Uredba 2019/815](#)). Priloga II vključuje obsežno število elementov, definiranih z oznako »text-BlockItemType«, tj. blokovnih oznak za obsežnejše dele informacij, ki so različne razdrobljenosti. **Izdajatelji morajo upoštevati računovodski pomen elementa taksonomije, ko izbirajo ustrezno blokovno oznako za označevanje takega razkritja. To je še posebej pomembno, če obstaja več blokovnih oznak različne razdrobljenosti** (z ožjimi in širšimi elementi), ki se lahko ujemajo z danim razkritjem. V takšnih primerih bi morali izdajatelji **uporabiti vsako od oznak in več oznak** do te mere, da ustrezajo osnovnemu računovodskemu pomenu informacij.

Izdajatelji lahko več informacij najdejo v posodobljenem priročniku za poročanje; [ESEF Reporting Manual](#), kjer novi razdelek 1.9 »Označevanje blokov« ponuja nadaljnje informacije tem, kako pravilno izvajati označevanje blokov.

Priloga 2: Časovnica prehoda na obveznosti poročanja o trajnosti v skladu z 8. čl. TR

POROČANJE V LETU 2022 ZA LETO 2021

- Drugi in tretji odstavek 10. člena Delegirane uredbe 2021/2178 določata, da **nefinančna in finančna podjetja**:
- **NEFINANČNA PODJETJA** od 1. januarja 2022 do 31. decembra 2022 razkrivajo*: samo delež gospodarskih dejavnosti, sprejemljivih za taksonomijo in nesprejemljivih za taksonomijo, v skupnih prihodkih, naložbah v osnovna sredstva in naložbah v obratna sredstva ter kvalitativne informacije iz oddelka 1.2 Priloge I, ki so pomembne za to razkritje;
- **FINANČNA PODJETJA** od 1. januarja 2022 do 31. decembra 2023 razkrivajo: (a) delež izpostavljenosti do gospodarskih dejavnosti, nesprejemljivih za taksonomijo in sprejemljivih za taksonomijo, v njihovih skupnih sredstvih; (b) delež izpostavljenosti iz člena 7(1) in (2) v njihovih skupnih sredstvih; (c) delež izpostavljenosti iz člena 7(3) v njihovih skupnih sredstvih; (d) kvalitativne informacije iz Priloge XI. **Kreditne institucije** razkrijejo tudi delež svojega trgovalnega portfelja in medbančnih kreditov na zahtevo v njihovih skupnih sredstvih. **Zavarovalnice in pozavarovalnice** razkrijejo tudi delež gospodarskih dejavnosti neživiljenjskega zavarovanja, sprejemljivih za taksonomijo in nesprejemljivih za taksonomijo.

POROČANJE V LETU 2023 ZA LETO 2022

- Četrti odstavek 10. člena Delegirane uredbe 2021/2178 določa, da se ključni kazalniki uspešnosti **nefinančnih podjetij**, vključno z vsemi spremnimi informacijami, ki jih je treba razkriti v skladu s prilogama I in II Delegirane uredbe 2021/2178, razkrivajo od 1. januarja 2023.
- Za **finančna podjetja** v letu 2023 glede na določbo tretjega odstavka 10. člena Delegirane uredbe 2021/2178 veljajo enake obveznosti kot so zanje te veljale v letu 2022.

POROČANJE V LETU 2024 ZA LETO 2023

- Za **nefinančna podjetja** v letu 2024 glede na določbi tretjega in četrtega odstavka 10. člena Delegirane uredbe 2021/2178 veljajo enake obveznosti, kot so veljale v letu 2023.
- Peti odstavek 10. člena Delegirane uredbe 2021/2178 določa, da se ključni kazalniki uspešnosti **finančnih podjetij**, vključno z vsemi spremnimi informacijami, ki jih je treba razkriti v skladu s prilogami III, V, VII, IX in XI Delegirane uredbe 2021/2178, se razkrivajo od 1. januarja 2024.

POROČANJE V LETU 2026 ZA LETO 2025

- Peti odstavek 10. člena Delegirane uredbe 2021/2178 določa, da se oddelka 1.2.3 in 1.2.4 Priloge V uporabljata od 1. januarja 2026.

* Družbe v letu 2022 zahtevane podatke vključijo v okvir revidiranega letnega poročila za preteklo poslovno leto (torej npr. v poročilo za poslovno leto 2021, ki ga v skladu z ZTFI-1 objavijo v letu 2022, do konca meseca aprila), razen če zahtevane podatke vključijo v ločeno poročilo, ki ga objavijo kasneje (po objavi revidiranega letnega poročila), kot to dopušča določba petega odstavka 70.c člena Zakona o gospodarskih družbah.